

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci

Jméno a příjmení studenta: Bc. Dominik Dostál

Téma diplomové práce: Fenomén zahrady ve Starém zákoně

Vedoucí práce: ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

Důvodem pro výběr tématu je autorův pozoruhodný vztah k biblické symbolice, současná ekologická výzva i náš vztah i závazek vůči místu, kde pobýváme a které kultivujeme. Dominik Dostál se rozhodl pojednat téma s využitím kombinace dvou fenomenologických hledisek. Proto v práci prezentuje poměrně rozsáhlou a zevrubnou metodologickou problematiku. Diskurs fenomenologie náboženství, zejména v podání G. van der Leeuwa doplňuje sémantickou analýzou pojmů G. Fregeho? **Zajímalo by mne, proč se rozhodl pro kombinaci těchto dvou diskursů?** Dále se D. Dostál v práci pokouší o diachronní analýzu, jde přitom ve stopách Jana Hellera. Metodologii zahrnuje do první část práce. Ve druhé části diplomand využívá poznatků nabytých z fenomenologické i sémantické analýzy a historicko-kritického výzkumu o úloze zahrad i zahrady jako symbolu na starověkém Předním východě. V poslední části práce pojednává o zahradě a jevech k ní příslušejících v biblickém, respektive starozákonním kontextu. **Vzhledem k tomu, že tato část představuje jen zlomek celé práce, měl by se autor zamyslet nad tím, zda je název studie zcela vyhovující!** Zda by ji třeba neměl doplnit podnázvem. V této části preferuje synchronní metody.

D. Dostál zajímavě pojednává o přímé a nepřímé „*denotaci*“ (podstatě) v souvislosti s biblickými antropomorfismy a symboly. Zamýšlí se nad souvztažností mezi religionistikou a teologií a uvádí přitom úvahy Thomase Hatiny. Ve 2. kapitole „*Kulturní vrstvy Tanachu*“ připomíná Hellerovo pojetí responsivní hypotézy o původu náboženství.

Ve druhé části práce autor píše o podobě a funkci zahrady na starověkém Předním východě a prvkům, které se v zahradách pravidelně vyskytují. Diplomand analyzuje fenomén stromu, mohl se však víc zmínit o vnímání stromu ve smyslu „kosmického středu“. Ve své charakteristice často užívá termín „Gestalt“. Pojem **ruach** mohl s ohledem na starozákonní kontexty a souvislosti se zahradou lépe rozpracovat (s.63). Zvláštní místo v jeho pojednání zaujímá fenomén ohrady. Uvádí originální funkci ohrady a konečně tím propojuje první, druhou a třetí část práce. Samostatný oddíl věnuje též postavě zahradníka (s. 65nn).

V kapitole „*Fenomén ohrady v textovém kontextu Bible*“ zkoumá nové nebo neobvyklé kontexty předkládaných zahradních prvků (s.80) a také vztahy mezi

jednotlivými jevy. Interpretace úvah o Edenu koriguje teoriemi religionistů N. Wyatta, M.C. Korpela a J.C.de Moora. Zajímavé stanovisko uvádí třeba v poznámce 521: „...*narativ popisující Adamův pád mohl sloužit jako etiologické vysvětlení pádu izraelských králů...*“

D. Dostál považuje obraz vysazení zahrady v Edenu za přesahující stvořitelské dílo, vyjadřuje se o něm jako o tvůrčím činu (s. 82). Poznává, že takto je Hospodinu připsána úloha zahradníka, který se po ní prochází, tedy „na ní pracuje“ (koná tvůrčí dílo). V této souvislosti autor velmi dobře rozšířil kontext Adamovy role, který má za úkol pokračovat v zahradnické činnosti. Adam je vnímán jako král, který pečuje o svěřené stvoření a koná řádnou bohoslužbu. V této souvislosti diplomand zmiňuje i chrám, který je součástí zahrady. Explikací dalších vybraných témat: vinice, pole, poušť, město ukazuje na pojmy, s nimiž je zahrada porovnávána a dávána do souvislostí. Rovněž analyzuje různé funkce zahrady v Tanachu i dokonce v Novém zákoně. Rozbor fenoménu zahrady v Novém zákoně s předchozím logicky souvisí, avšak s ohledem na poměrně úzce vymezené téma práce je nadbytečný. (s. 97-104).

Pozitivně:

Autor zdařile prezentuje nastudovaný materiál, dovedně argumentuje a vyvozuje vlastní závěry. Užívá hojnou českou i cizojazyčnou literaturu, kterou čtenáři přibližuje i v poznámkovém aparátu. Na některých místech uvádí zvolená témata do nových, dosud málo připomínaných souvislostí.

Kriticky:

Počátek a první část práce je poměrně detailní a pečlivá, ve druhé a třetí začíná autorovi postupně „docházet dech“ a některá závažná místa přechází velmi rychle. Z tohoto hlediska je práce nevyvážená. Každou větu závěru sice formuluje pregnantně, ale vzhledem k rozsahu práce je se závěrem velmi rychle hotov. Neukazuje žádná další východiska práce a možnosti dalšího bádání. Nezúročuje plody své usilovné práce na zahradě. V práci se také dost často objevují gramatické chyby a překlepy (např. na s. 3, 17, 67,69, 71). Chybuje u vlastních jmen.

K obhajobě si prosím znovu promyslete a připravte úlohu Adama v zahradě. Jako vedoucí práce si navzdory všem kritickým poznámkám zatím dovoluji navrhnout hodnocení v rozmezí **výborně (1) až velmi dobře (2)**.

